

100228 Introducció a la lingüística 2015-2016

Primera prova parcial (temes 1 i 2)

Llegiu atentament les instruccions que trobareu a continuació abans de començar a emplenar el full de resposta. Els exàmens mal contestats no es corregiran.

L'examen es realitzarà de forma individual. Qualsevol comunicació amb persones de dins o de fora de l'aula es penalitzarà amb l'expulsió de l'examen i la qualificació de zero en aquesta prova.

Es pot utilitzar llapis del tipus 2HB o bolígraf blau o negre, però mai llapis amb portamines de traç fi. En el full de resposta no es pot esborrar.

IDENTIFICACIÓ										
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐
	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒

Identificació

Indiqueu el vostre NIU (el mateix número que feu servir per a accedir al Campus Virtual i a d'altres serveis de la UAB).

A l'exemple de l'esquerra, el número d'identificació és el 01234567.

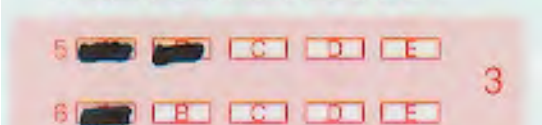

Deixeu en blanc els apartats **Grup i Permutació**.

Respostes

Contesteu seguint la numeració de la dreta.

Marqueu la casella A si l'afirmació és certa i la casella B si és falsa. Si no ho sabeu, podeu deixar la resposta en blanc.

Cada pregunta consta de dues línies: la primera línia és la de resposta i la segona línia serveix per si es vol anul·lar la resposta.

	Pregunta 1: La resposta seria A -Cert-, ja que s'ha marcat la casella A.
	Pregunta 2: La resposta seria B -Fals-, ja que s'ha marcat la casella B.
	Pregunta 3: La resposta seria B -Fals-, ja que s'ha anul·lat la resposta A a la segona línia.
	Pregunta 4: La resposta seria A -Cert-, ja que s'ha anul·lat la resposta B a la segona línia.
	Pregunta 5: La resposta seria en blanc, ja que s'han anul·lat les respostes A i B a la segona línia.
	Pregunta 6: La resposta seria en blanc, ja que no s'ha marcat cap casella.

Indiqueu si les afirmacions que venen a continuació són certes o falses.

CADA PREGUNTA ENCERTADA SUMA UN PUNT; CADA RESPOSTA INCORRECTA RESTA 0.5 PUNTS; LES PREGUNTES NO CONTESTADES NI SUMEN NI RESTEN PUNTS.

1. Quan s'afirma que "Totes les llengües són l'expressió d'una identitat col·lectiva i d'una manera distinta de percebre i de descriure la realitat" es nega el prejudici lingüístic de que existeixen llengües importants, útils i desenvolupades i llengües que no tenen aquestes característiques.
2. Quan valorem una llengua en termes estètics, en general estem condicionats per la nostra actitud cap als parlants d'aquesta llengua o cap a la cultura que aquesta llengua representa.
3. El fet que l'anglès sigui una llengua amb una àmplia difusió internacional s'explica per la simplicitat de la seva morfologia verbal i pel fet de tenir

una gran capacitat d'assimilar préstecs d'altres llengües.

4. Les llengües signades no tenen cap de les característiques pròpies de les llengües parlades, ja que els signes no es poden descompondre en components bàsics i la combinació de signes no dona lloc a oracions.
5. Les llengües de signes que s'empren arreu del món constitueixen sistemes independents, que no són universals i que no sempre són mútuament intel·ligibles.

Considerem el text de Jakobson (1989 [1960]) que es reproduïx a (1) i contestem la pregunta 6.

- (1) “Hi ha missatges que serveixen essencialment per a establir, prolongar o interrompre la comunicació, per a verificar si el circuit funciona («Em sentiu?»), per a atraure l'atenció de l'interlocutor o bé per a assegurar que aquesta no s'afluïxa («Segur que m'escolteu?») o bé, en estil shakespearà, «Presteu-me orella!» –i, a l'altre cap del fil, «Mmmm, mmm!».)”
6. En el text de (1), Jakobson fa referència a la funció fàtica del llenguatge.

Considerem el text de de Saussure (1990 [1916]) que es reproduïx a (2) i contestem les preguntes 7 i 8.

- (2) “Per exemple, la idea de «germana» no va lligada per cap relació interior amb la seqüència de sons *s-ö-r* [francès *soeur*] que li serveix de significat; podria ser igualment representada per qualsevol altra; la prova són les diferències entre les llengües i l'existència mateixa de llengües diferents: el significat de «bou» té, com a significat *b-ö-f* [francès *boeuf*] en una banda de la frontera i *o-k-s* (*Ochs*) a l'altra.”
7. En el text de (2) es nega el caràcter arbitrari del signe lingüístic.
8. Saussure defineix el signe lingüístic com l'associació entre una entitat real, que seria el referent, i una paraula, que equivaldria al significat.

Considerem el text de de Saussure (1990 [1916]) que es reproduïx a (3) i contestem la pregunta 9.

- (3) “Per una banda, en el discurs, les paraules contrauen entre elles, en virtut del seu encadenament, relacions fonamentades en el caràcter lineal de la llengua, que exclou la possibilitat de pronunciar dos elements alhora. Aquests s'arreglaren els uns a continuació dels altres sobre la cadena de la parla.”

9. La relació que es defineix a (3) correspon a la que es dóna entre les formes conjugades d'un verb o les formes declinades d'un nom.

Consideredu el text de Jackendoff (2006) que es reproduueix a (4) i contesteu les preguntes 10 i 11.

- (4) “Animal communication systems . . . typically have at most a few dozen distinct calls, and they are used only to communicate immediate issues such as food, danger, threat, or reconciliation. Many of the sorts of meanings conveyed by chimpanzee communication have counterparts in human ‘body language’. For animals that use combinations of calls (such as some songbirds and some whales), the meanings of the combinations are not made up of the meanings of the parts (though there are many species that have not been studied yet).”

[Els sistemes de comunicació animal . . . típicament presenten, com a molt, unes poques dotzenes de crits diferents, i aquests s'empren únicament per a comunicar sobre qüestions immediates com ara el menjar, un perill, una amenaça o una reconciliació. Molts dels tipus de significats expressats per la comunicació entre ximpanzés tenen els seus equivalents en el ‘lenguatge corporal’ humà. En el cas dels animals que fan servir combinacions de crits (com algunes aus canores i algunes balenes), els significats de les combinacions no estan formats pels significats de les parts (encara que hi ha moltes espècies que encara no s’han estudiat).]

10. En el text de (4) es fa referència a propietats del llenguatge humà com la productivitat, la creativitat o la independència dels estímuls externs que també es troben sistemàticament en els sistemes de comunicació animal.
11. Segons el text de (4), la dualitat d'estructuració (o doble articulació) seria una propietat del sistema comunicatiu d'algunes espècies com les aus canores o les balenes.
12. En el sorgiment i l'evolució del llenguatge a l'espècie humana es van combinar una sèrie de canvis fisiològics i anatòmics (adaptacions com el bipedisme, l'augment del volum cranial, el descens de la laringe) amb l'aparició de noves necessitats derivades de l'organització social i del desenvolupament cultural.

Consideredu el text que es reproduueix a (5) i contesteu les preguntes 13 i 14.

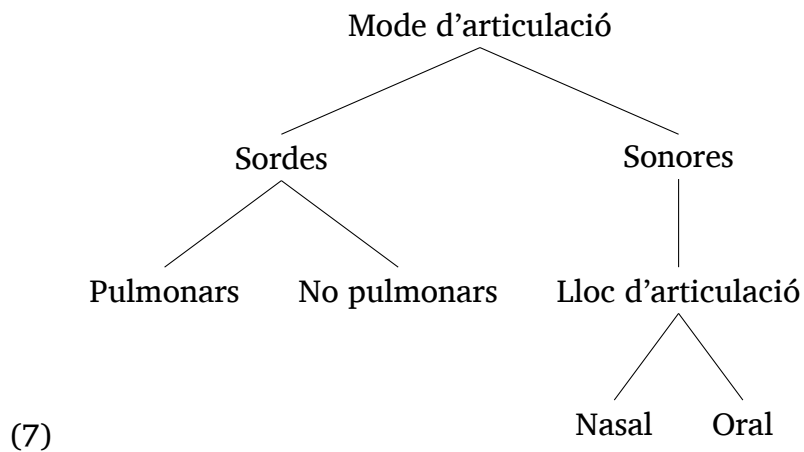
(5) “podem suposar que existeix un estadi inicial de la ment genèticament determinat, fix, comú a l’espècie que com a màxim presenta una variació mínima, deixant de banda els casos patològics. La ment travessa per una seqüència d’estats sota les condicions límit fixades per l’experiència, aconseguint finalment un «estat estable» a una edat relativament determinada, un estat que després només canviarà en aspectes marginals. La propietat bàsica d’aquest estat inicial és que, donada l’experiència, es desenvolupa fins a l’estat estable. En correspondència, l’estat inicial de la ment podria contemplar-se com una funció característica de l’espècie, que aplica l’experiència en l’estat estable.”

13. El text de (5) reflecteix els plantejaments de Chomsky sobre l’adquisició del llenguatge.
14. En el text de (5), l’estat inicial correspon a la gramàtica universal i l’estat estable a la gramàtica particular de cada llengua.
15. L’adquisició de la llengua es pot concebre com el resultat de la combinació entre una base genètica pròpia de l’espècie humana i l’existència d’un entorn adequat.
16. El fet que el futur en castellà s’expressi mitjançant un morfema de temps afegit a l’arrel del verb –per exemple, *cant-a-r* (infinitiu), *cant-a-ré* (futur)– i que en anglès s’expressi amb una forma auxiliar modal –per exemple, *to sing* (infinitiu), *I will sing* (futur)– i el fet que el castellà tingui 5 fonemes vocàlics i l’anglès en tingui 12, constitueixen arguments en contra de l’existència dels universals lingüístics.
17. El fet que el serbi s’escriu principalment emprant l’alfabet ciríl·lic i que en croat es faci servir l’alfabet llatí posa de manifest que la primera és una llengua eslava i la segona una llengua romànica.

Observeu les transliteracions en diverses llengües del cognom d’un compositor soviètic d’origen armeni que es mostren a (6) tenint en compte que la pronúncia original armènia del cognom és [χatʰatrʰjan] o [χatʰatərʰjan] i contesteu la pregunta 18

- (6)   Català: Khatxaturian
          Castellà: Jachaturían
          Anglès: Khachaturian
          Francès: Khatchatourian

18. Les transliteracions mostren que s'apliquen les convencions ortogràfiques pròpies de la llengua a la qual es translitera per a intentar reflectir la interpretació fonètica de la pronúncia original que es realitza en cadascuna de les llengües.
19. Per a articular els sons de la parla no sempre és necessari que la glotis estigui tancada i els plecs (o cordes) vocals entrin en vibració.
20. L'esquema que es mostra a (7) reflecteix la jerarquia de criteris emprats per l'Alfabet Fonètic Internacional per a la classificació dels sons consonàntics.

Observeu els inventaris de consonants que es mostren a les figures 1, 2, 3 i 4 i contesteu les preguntes 21, 22, 23, 24 i 25.

	Bilabial	Labio-dental	Dental	Alveolar	Post-alveolar	Palatal	Velar	Glottal
Plosive and Affricate	p b		t d		tʃ dʒ		k g	
Nasal	m		n			ɲ	ŋ	
Trill			r					
Tap or Flap			r					
Fricative		f		s z	ʃ ʒ			
Central Approximant						j	w	
Lateral Approximant			l			ʎ		

Figura 1: Carbonell, J. F., i Llisterri, J. (1992). Catalan. *Journal of the International Phonetic Association*, 22(1-2), 53-56. doi:10.1017/S0025100300004618

	Bilabial	Labiodental	Dental	Alveolar	Palatal	Velar
Plosive	p b		t d			k g
Affricate					tʃ ʃʃ	
Nasal	m			n	ɲ	
Tap or flap				r		
Trill				r		
Fricative		f	θ	s		x
Lateral approximant				l	ʎ	

Figura 2: Martínez Celdrán, E., Fernández Planas, A. M., i Carrera, J. (2003). Castilian Spanish. *Journal of the International Phonetic Association*, 33(2), 255-259. doi:10.1017/S0025100303001373

	Bilabial	Labiodental	Dental	Alveolar	Post-alveolar	Palatal	Velar	Glottal
Plosive	p b			t d			k g	
Affricate					tʃ dʒ			
Nasal	m			n			ŋ	
Fricative		f v	θ ð	s z	ʃ ʒ			h
Approximant	(w)				r	j	w	
Lateral approximant				l				

Figura 3: Roach, P. (2004). British English: Received Pronunciation. *Journal of the International Phonetic Association*, 34(2), 239-245. doi:10.1017/S0025100304001768

	Bilabial	Labio-dental	Dental	Palato-alveolar	Palatal	Velar	Uvular
Plosive	p b		t d			k g	
Nasal	m		n		ɲ	ŋ	
Fricative		f v	s z	ʃ ʒ			ʁ
Lateral Approximant			l				

Central Approximants

Palatal	Labial-palatal	Labial-velar
j	ɥ	w

Figura 4: Fougeron, C., i Smith, C. L. (1993). *French*. *Journal of the International Phonetic Association*, 23(2), 73-76. doi:10.1017/S0025100300004874

21. Els inventaris de les quatre llengües que es mostren les figures 1, 2, 3 i 4 presenten, en tots els casos, consonants oclusives dentals.
22. La presència o l'absència d'una consonant fricativa labiodental sonora és un dels trets que diferencia l'anglès i el francès del català i el castellà segons els inventaris presentats a les figures 1, 2, 3 i 4.
23. El català i el castellà presenten un contrast entre ròtica simple i ròtica múltiple que no es dona ni en anglès ni en francès.
24. La fricativa velar sorda és una consonant que únicament apareix en l'inventari del castellà, mentre que la fricativa uvular sonora apareix únicament en l'inventari del francès.
25. En cadascuna de les quatre llengües que es descriuen a les figures 1, 2, 3 i 4 les consonants fricatives tant poden ser sordes com sonores.

-
26. En una consonant aspirada sorda seguida d'una vocal ([p^ha], [t^ha], [k^ha]), es produeix una sortida de l'aire per la glotis oberta entre el moment d'explosió de la consonant i el moment d'inici de la sonoritat de la vocal.
27. En català i el castellà, la grafia <b> sempre té com a realització fonètica el so [b], mentre que la grafia <v> sempre es realitza fonèticament com a [β].
28. La vocal [u] es pot descriure com una vocal velar, tancada i labialitzada, o també com una vocal posterior, alta i arrodonida.
29. L'articulació successiva de les vocals [i] - [e] - [ɛ] - [a] (en aquest ordre) implica un moviment de retrocés i d'abaixament del cos de la llengua.

Observeu els exemples en italià de (8) i contesteu les preguntes 30 i 31.

- (8) [ˈse:mino] 'sembro'
[seˈmi:no] 'llavor'
[semiˈnɔ] 'va sembrar'
[ˈle:gami] 'lliga'm'
[leˈga:mi] 'lligams'

30. Segons les dades de (8), l'italià és una llengua d'accent lliure.
31. Segons les dades de (8), en italià l'accent lèxic té una funció demarcativa.
32. La corba melòdica de la figura 5 tant pot correspondre a una frase enunciativa (o declarativa) com a una frase interrogativa en català o en castellà.

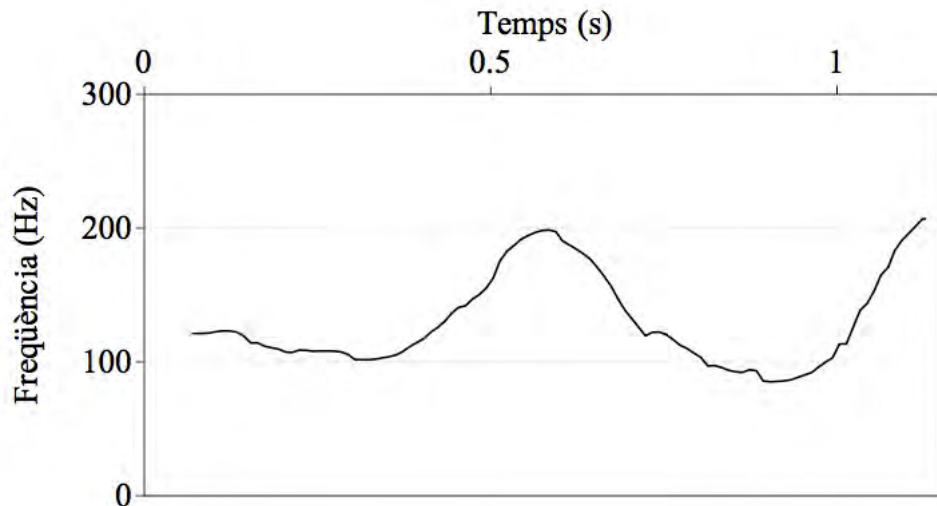

Figura 5: Corba melòdica

33. Les pauses “buides” o silencioses són interrupcions de la fonació que no poden tenir cap funció lingüística.

Referències

- de Saussure, F. (1990 [1916]). *Curs de lingüística general* (J. Casas, Ed. i Trad.). Barcelona: Edicions 62.
- Jackendoff, R. (2006). *How did language begin?* Washington, DC: Linguistic Society of America. Consultat a <http://www.linguisticsociety.org/sites/default/files/LanguageBegin.pdf>
- Jakobson, R. (1989 [1960]). Lingüística i poètica (J. Casas, Trad.). A À. Broch (Ed.), *Lingüística i poètica i altres assaigs* (pp. 39–78). Barcelona: Edicions 62 - Diputació de Barcelona.